

Aftrap kinderrechtencommissaris

DATUM 15 juni 2018

P

Toespraak Bruno Vanobbergen, Vlaams kinderrechtencommissaris

Goeiemorgen beste mensen,

Van harte welkom op 'Kind in alle Staten', het evenement waarmee we vandaag de 20ste verjaardag van het Kinderrechtencommissariaat vieren. Op 15 juli 1997 gaf het Vlaams Parlement groen licht voor het oprichten van een Vlaams Kinderrechtencommissariaat, een onafhankelijke instelling die moest waken over het naleven van kinderrechten in Vlaanderen. In het voorjaar 1998 ging "het KRC" echt van start. We zijn vandaag twintig jaar later. De voorbije jaren is duidelijk geworden hoe belangrijk het is dat de werking van het Kinderrechtencommissariaat een duidelijke link heeft met het parlement. Het Vlaams Parlement controleert het beleid en binnen deze opdracht kan het onder meer steunen op inzichten die wij formuleren op basis van ons ombuds- en advieswerk.

We zijn ontzettend blij dat jullie er zijn. We zijn ook blij dat vandaag er eindelijk is. We hebben de voorbije maanden hard gewerkt om een programma uit te werken dat zowel uitdaagt als ontspant, dat intrigeert en inspireert. We geven u zo dadelijk in handen van de vele mensen die enthousiast ja hebben gezegd om 'Kind in alle Staten' mee een gezicht en inhoud te geven. Ze komen uit verschillende disciplines en sectoren. Ze spreken vanuit een rijke ervaring of zetten vandaag pas hun eerste stappen op een podium. Sommigen komen 'ket-talken', anderen debatteren, nog anderen

musiceren. Maar doorheen al deze diversiteit loopt één schone, rode draad: die van de kinderrechten.

‘Kan je de verjaardag van het Kinderrechtencommissariaat wel vieren?’ We hebben daar eerlijk gezegd mee geworsteld. Als je iets te vieren hebt, dan ben je tevreden met wat er is. Zijn we tevreden over wat de voorbije 20 jaar is gebeurd? Natuurlijk wel. We hebben de afgelopen 20 jaar mee een verschil gemaakt voor heel wat kinderen en jongeren. Er zijn de meer dan 18 000 meldingen bij onze ombudsdienst waar we via advies, bemiddeling of klachtenonderzoek het belang van het kind centraal hebben proberen stellen. Er zijn het decreet rechtspositie in de jeugdzorg, de wet op de familierechtbank, het participatiedecreet in onderwijs, het decreet jeugd- en kinderrechtenbeleid of het decreet rond kinderrechten en ethiek in de sport. Allemaal wet- en regelgeving waar we via ons advieswerk mee een impact op hebben gehad. Er zijn de vele professionals en organisaties die aan onze deur klopten en die we via deelname aan stuurgroepen, studiedagen en vormingen het belang van een kinderrechtenperspectief hebben doen inzien. Er waren de enthousiaste kinderredacties van de Kinderrechtenkrant, de vele vrolijke gezichten op de Kinderrechtendorpen, de grote groepen leerlingen die de tentoonstelling ‘Gevaarlijk Jong’ in de Lokketenzaal van het Vlaams Parlement bezochten. Er waren de geanimeerde gesprekken met kinderen en jongeren bij onze overnachtingen in de Gemeenschapsinstellingen van Ruisselede en Beernem, De Kaap in Melle en – recent nog – de Don Bosco Internaten in Sint Pieters Woluwe en Groot Bijgaarden.

Maar dat is natuurlijk maar één kant van het verhaal. Jullie weten allemaal dat er in Vlaanderen nog steeds teveel kinderen zijn die het lastig hebben. De problemen die ze ervaren hangen vaak samen met de zwaktes en tekorten die onze samenleving kenmerken. Deze kinderen zitten in onze hoofden en komen er nooit meer uit. Ze trekken aan onze oren en duwen ons vooruit. Ik denk aan I., 12 jaar geleden in België geboren uit een moeder zonder papieren. I. Supportert voor de Rode Duivels, maar wacht nog steeds op zijn Belgisch paspoort. Ik denk aan J. die trots vertelde hoe hij dankzij zijn persoonlijk assistentiebudget eindelijk enkele dagen per week naar een gewone school kon gaan. Vijf jaar had hij gewacht op datgene waarop hij al van in het begin recht had. Ik denk aan T., jarenlang het bezit van een bende jonge mannen. En die wanneer ze eindelijk een thuis gevonden heeft, soms wegloopt van de rust die deze haar schenkt. Ik denk aan B., 13 jaar, die samen met zijn gezin in een woonwagen leeft en al veel te lang niet meer naar school gaat. Niet omdat hij dat niet wil, maar omdat ze bij gebrek aan een vaste standplaats om de drie weken moeten verhuizen. Ik denk aan N., 14 jaar, getroffen door een kogel in een jeugdzorgvoorziening. Ze was bang, ‘ik wil niet naar de gevangenis’. En ik denk aan K., 11 jaar, die na 10 jaar wonen en leven in België samen met haar mama naar Armenië werd gestuurd. Terug naar een land waar ze nooit geweest is. Deze kinderen kruipen onder onze huiden. Het maakt dat ze vandaag heel aanwezig zijn. Als we spreken, spreken zij mee. Als we huilen, huilen ze mee. Als we vieren, vieren ze mee.

Beste mensen,

Werken met en voor kinderen en jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties is iets bijzonder. Het trekt jou voortdurend weg uit jouw eigen leefwereld. Het vraagt een kijken en nog eens kijken, veel luisteren, geduld, en behoorlijk wat kwetsbaarheid. Het kleurt heel sterk onze blik op de wereld. En net daarom vinden we kinderrechten en mensenrechten als kapstok zo belangrijk. Het Kinderrechtenverdrag reikt ons een minimum aan standaarden aan die noodzakelijk zijn om alle kinderen en jongeren tot hun recht te laten komen. Deze standaarden vragen keer op keer een gepaste vertaling – geen kind en geen situatie is gelijk – maar aan de standaarden op zich valt niet te tornen. Of nog: het Kinderrechtenverdrag is geen receptenboek dat voor elk

probleem meteen een geknipt antwoord heeft, maar de basisingrediënten vind je wel terug in elk gerecht dat op tafel komt. Het is vanuit deze overtuiging dat we de voorbije 20 jaar hebben gewerkt en ook de komende jaren verder zullen werken. Elk kind heeft het recht om gehoord te worden. Elk kind heeft het recht op bescherming van zijn fysieke, psychologische, seksuele en morele integriteit. Elke overheid heeft de plicht de rechten van ieder kind te eerbiedigen en te waarborgen. Zo eenvoudig is het. En net omdat dit het minimum minimorum is, kan je daar geen millimeter van afwijken.

Een kinderrechtenkader is niet alleen dwingend, het is ook spannend. En omdat we van een beetje spanning houden, hebben we enkele grote en belangrijke kinderrechtenvragen van de toekomst in het programma van vandaag een plek gegeven. Je kan vandaag proeven van thema's als privacy, interlandelijke adoptie, migratie, het klimaat, racisme, gelijke onderwijskansen, en inclusie. Kortom, de hele wereld valt vandaag samen in De Bijloke. Geniet ervan, laaf u aan de tonnen positieve energie die in deze concertzaal, het kraakhuis, het auditorium en de foyer hangen en zullen hangen. Praat met elkaar en zoek over onderwijs, kinderopvang, jeugdhulp, politie, justitie, cultuur, sport, vluchtelingenwerk en familie zorg heen, wat jullie verbindt. We gaan elkaar in de toekomst nog veel nodig hebben. Op ons kunnen jullie alvast blijven rekenen. Dank u wel.